

ନନ୍ଦଗଞ୍ଜ ସିହୋରୀ ସୁଗାର କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ, ରାଇବରେଲି

ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ବଦ୍ରି ନାଥ ଦୀକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଏପ୍ରିଲ 24, 1991

[କେ. ଜଗନ୍ନାଥ ଶେକ୍ଟୀ, ଟି. କୋଚୁ ଥୋମେନ ଏବଂ ଯୋଗୀଶ୍ଵର ଦୟାଲ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହସ୍ତ]

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିଦାନ ଆଇନ, 1963: ଧାରା 14 ଏବଂ 41-- ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଚୁକ୍ତି- ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ କି-
କ୍ଷତି- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚୁକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରତିକାର କି।

ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କମ୍ପାନୀରେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏବଂ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ, ତାଙ୍କର ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ, ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଗମର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାଏର କରିଥିଲେ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା, ନିଗମର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାୟୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ଚିଠି ଦ୍ଵାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କମ୍ପାନୀର ହୋଲ୍ଡିଂ କମ୍ପାନୀ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ହିତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ କୌଣସି ଚୁକ୍ତିର ଅସ୍ତିତ୍ଵକୁ ଅସ୍ଵୀକାର କରିଥିଲେ ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ତେବେ, ଆବେଦନ ଉପରେ, ପ୍ରଥମ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ବିଚାରଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀରେ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଆବେଦନରେ ଏହାକୁ ନିଷ୍ଠିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ସେହି ପଦବୀରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଥିବା ପୂର୍ବ ପଦାଧିକାରୀଙ୍କ ତାରିଖ ଠାରୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ ଆଗତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସହ ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ; କିମ୍ବା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କୌଣସି ଯୋଜନାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କମ୍ପାନୀରେ କୌଣସି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ଅଧିକାର ଦେଇଥିଲା, ଏବଂ କୌଣସି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ସେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି, ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ପରି ଉଚ୍ଚତର ପଦବୀଠାରୁ ବହୁତ କମ୍ ଅଟେ ।

ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ହୋଲ୍ଡିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ କ୍ଷମତାରେ ଆବେଦନକାରୀ, ସହାୟକ କମ୍ପାନୀର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ

ରିଟ୍ରି ବନାମ କୋନୋଲ, [1880] 14 ସିଏଚଡି 482,487 ଏବଂ ବୈଶ ଡିଗ୍ରୀ କଲେଜର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସମିତି, ଶାମଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1976] 2 ଏସସିଆର୍ 1006 1020 ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଚେଶାୟାର. ପିପୁଟ୍ ଏବଂ ଫର୍ମ୍ସ୍, ଚୁକ୍ତି ନିୟମ, 11ତମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃ. ସି 614 ଏବଂ ହାଲସବେରାଙ୍କ ଇଂଲଣ୍ଡର ନିୟମ ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ, ଖଣ୍ଡ 44, ପୃଷ୍ଠା 407 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

1.4 ଏପରିକି ଯଦି ଏପରି ଏକ ବୁକ୍ତିନାମା ଥିଲା ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ପ୍ରତିକାର ମାଗିବା ପାଇଁ ହକଦାର ଥିଲେ, ଆଇନରେ ଉପଲବ୍ଧ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର କ୍ଷତି ଭରଣ ଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନଥିଲା । ବୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ସାଧାରଣତଃ କ୍ଷତି ମାଧ୍ୟମରେ ଆକଳନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ । ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଚିଠିର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏକ ବୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ସମ୍ପର୍କ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଏପରି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ଥିଲେ, କାରଣ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା କିମ୍ବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିଶ୍ୱସନୀୟ ଚରିତ୍ରର ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା । ବିଧାନ କିମ୍ବା ନିରପେକ୍ଷତା ନୀତି କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିନିମୟ ହୋଇଥିବା ଚିଠି କାରଣରୁ ଏକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିନଥିଲେ, କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଗୋପନୀୟତା ନଥିଲା । ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ କୌଣସି ବନ୍ଧକ ବୁକ୍ତି ହୋଇନଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଏକ ପକ୍ଷ ଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସି ସମୟରେ ହିତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ । କୌଣସି କ୍ଷମ୍ପ କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ବୁକ୍ତି ନାହିଁ ଯାହା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇପାରିବ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3644/1989

10.10.1988 ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏସ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 194/1987 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ଘୋଘେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଶୋଭା ଦୀକ୍ଷିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ବି. ଡି. ଅଗ୍ରୱାଲା, ଗୋପାଳ ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମ, ସୁଶ୍ରୀ ବିନା ଗୁପ୍ତା, ଅରବିନ୍ଦ ବର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ମୋନିକା ମୋହିଲ, ଆର. କେ. ଶ୍ରୀବାସୁବ ଏବଂ ପି. ମିଶ୍ର ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଥୋମେନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଏବଂ 2 କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଏହି ଆବେଦନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ପାଇଁ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ରାଏବରେଲିର ନନ୍ଦଗଞ୍ଜ ସିହୋରୀ ଚିନି କମ୍ପାନୀର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ଯେଉଁଥିରୁ ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ, ଯୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଚିନି ନିଗମ ଲିଡ. (ଏଠାରେ ହିତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ) ହେଉଛି ହୋଲ୍ଡିଂ କମ୍ପାନୀ । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ (ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା) ହେଉଛନ୍ତି ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରତିବାଦୀ । ବାଦୀ, ବଦ୍ରି ନାଥ ଦୀକ୍ଷିତ (ପ୍ରଥମ

ଉତ୍ତରଦାତା), ବାଦୀଙ୍କ କମ୍ପାନୀରେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ବାଦୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଏବଂ 2 କୁ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ପାଇଁ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦାଏର କରିଥିଲେ । ବାଦୀ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଏବଂ 2 କୁ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ 18 ଅକ୍ଟୋବର 1982 ଏବଂ 14 ଡିସେମ୍ବର 1982 ର ତାଙ୍କ ଚିଠି ଦ୍ଵାରା ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାୟୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଏବଂ 2 ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ବାଦୀ ତାଙ୍କୁ 'ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ' ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଏବଂ 2 କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଏକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ସେହି ପଦବୀ ମକଦ୍ଦମା ସମୟରେ ଖାଲି ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ବାଦୀ ଯାହା ଚାହାଁନ୍ତି ତାହା ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସେବା ଚୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବିଚାରାଦେଶ ।

ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ରୁ 3, ଅଭିଯୋଗକୁ ଅସ୍ଵୀକାର କରି ଏକ ମିଳିତ ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଚୁକ୍ତିନାମା ନଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁ ପଦବୀ ପାଇଁ ବାଦୀ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ, ସେହି ପଦବୀ ପାଇଁ କୌଣସି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ନଥିଲା । ସେମାନେ ଆହୁରି କହିଥିଲେ ଯେ ବାଦୀଙ୍କୁ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ଭାବେ ଫିଟର ରୂପେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବୋର୍ଡ଼, କାନପୁର ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ଚୟନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ବାଦୀ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସେମାନେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ଜଣେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବାଦୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ତେବେ, ବାଦୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଦ୍ଵାନ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏହା ବିଚାରାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀରେ ବାଦୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ ପାଇଁ ସେ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନରେ, ଏହି ବିଚାରାଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ଠିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁନଃ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ଦିନଠାରୁ ସେହି ପଦବୀର ପୂର୍ବତନ ଅଧିକାରୀ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଥିଲେ, ସେହି ଦିନଠାରୁ ବାଦୀ ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ଅଧିକାର ଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଓକିଲ (ବାଦୀ 1 ଏବଂ 2) ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବାଦୀଙ୍କ ସହ କଥିତ ଚୁକ୍ତିନାମା ହୋଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ; କିମ୍ବା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କୌଣସି ଯୋଜନାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ଯାହା ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ କମ୍ପାନୀରେ କୌଣସି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବାଦୀଙ୍କୁ ହକଦାର କରିଛି । ଓକିଲ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେକୌଣସି ଦୃଷ୍ଟିରେ, ବାଦୀ ଜଣେ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ନଥିଲେ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ପରି ଉଚ୍ଚ ପଦ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥିଲେ ।

ତଥାପି ବାଦୀଙ୍କ ଓକିଲ, ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ହୋଲିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କ୍ଷମତାରେ ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ, ସହାୟକ କମ୍ପାନୀର ଅଧିକାରୀ ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ଏବଂ 2 କୁ ସମ୍ବୋଧିତ ଚିଠି ଦ୍ଵାରା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପ୍ରଥମ ଅପିଲିୟ ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଠିକ୍ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ, ବାଦୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା

ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ବାଧ୍ୟ ହେବାକୁ ଦାୟୀ, ଯିଏ ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଲାଗି ଏହିପରି ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ହକଦାର ।

ଆମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛୁ ଯେ ପ୍ରଥମ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ଚୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥିବା ଅନୁମାନରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଅର୍ଜ୍ଜ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣରୁ କୌଣସି ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ଚିହ୍ନଟ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେଉଁଥିରେ ବାଦୀ ଏକ ପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି କିମ୍ବା ଯାହାକୁ ବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିପାରିବେ । ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ଯାହା ବାଦୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ର କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କଥିତ ଯୋଜନାର ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବାଦୀ ପ୍ରତିକାର ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ବୈଧାନିକ ଯୋଜନା କି ନୁହେଁ, ଏବଂ ଯଦି ହଁ, ତେବେ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ବାଦୀଙ୍କ ଉପରେ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ବାଦୀଙ୍କ ପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୁବିଧା ଅଛି କି ନାହିଁ, ପ୍ରମାଣରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି ଯେ କୌଣସି ଯୋଜନା ବିଦ୍ୟମାନ କିମ୍ବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଥିବା କୌଣସି ଚୁକ୍ତିନାମା ରହିଛି ଯାହା, ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସେବା ଚୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ବିଚାରାଦେଶ ଦେବା ଆଇନର ସମସ୍ତ ମୌଳିକ ନିୟମକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିବା ଥିଲା । ସାଧାରଣତଃ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚରିତ୍ରର ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଯେପରିକି ନିଯୁକ୍ତି ଚୁକ୍ତି । ଏର୍ ଜେସେଲ୍ ଏମ୍. ଆର୍. ଙ୍କ ଭାଷାରେ:

"ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱଭାବରେ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିନାହାନ୍ତି, ତାହା ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବାର ଚୁକ୍ତି ହେଉ ନା କାହିଁକି, ମାଲିକ ଏବଂ ସେବକଙ୍କ ସାଧାରଣ ସମ୍ପର୍କ ହେଉ ନା କାହିଁକି ..... [ରିଗର୍ବା ବନାମ କୋନୋଲ, [1982] 14 ସିଏଚଡି 482, 487; ଚେସାୟର, ଫିଫ୍ଟ ଏବଂ ଫର୍ମ୍ଷ୍ଟନଙ୍କ ଚୁକ୍ତି ଆଇନ, 11ତମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 614 ଦେଖନ୍ତୁ]।"

ହୋଲ୍ଟିଂ ଏବଂ ସହାୟକ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ରୁ 3 ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମିଳିତ ଲିଖିତ ବିବୃତିରେ, କଥିତ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ସହାୟକ କମ୍ପାନୀର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ହୋଲ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଧକ୍ଷକ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଇଥିବା ଚିଠିରେ ବାଦୀଙ୍କୁ ଏକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯାହା ସେ ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏକ ଭାଗର ପ୍ରତିବାଦୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭାଗର ବାଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତିରେ ହୋଇପାରେ । ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି ଯେ, ହୋଲ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଧକ୍ଷକ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସ୍ୱଭାବରେ ଥିଲା ଯାହା ଏକ ସହାୟକ କମ୍ପାନୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲା, ଆମେ ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ବାଦୀଙ୍କର, କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ଯାହାର ଗୋପନୀୟତା ନଥିଲା, ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା, ଏହା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଅଧିକାରକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିପାରିବ । ପ୍ରଥମତଃ, ହୋଲ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଧକ୍ଷକ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଏକ ପରାମର୍ଶର ସ୍ୱଭାବ ଯାହା କୌଣସି ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ସମ୍ପର୍କକୁ ଜନ୍ମ ଦିଏ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ପରାମର୍ଶକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଚରିତ୍ର ବୋଲି ଧରାଯାଏ ଯାହା ସହାୟକ କମ୍ପାନୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ, ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ଜଣେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧକ୍ଷ କୌଣସି ଅର୍ଥରେ ବାଦୀଙ୍କ ନ୍ୟାସୀ

ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ତାହା ବିଶ୍ୱାସୀ ଚରିତ୍ରର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା । ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ତତ୍କାଳୀନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଥିଲା, ତାହା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇନଗତ ଭାବେ ଲାଗୁ କରାଯାଇ ପାରିବା ଭଳି ସ୍ୱାର୍ଥ ନୁହେଁ । ଏକ ହୋଲ୍ଡିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତରଫରୁ ଏପରି ପ୍ରବୃତ୍ତି, ସହାୟକ କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, କୌଣସି ଅଦାଲତି ଦାବି ଉଚ୍ଛାପନ କରେ ନାହିଁ । ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଚିଠିରେ ଏହାର ଉଲ୍ଲେଖ ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ସରକାରୀ ଯୋଜନାର ଅସ୍ଥିତ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ବାଦୀ ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ଆଲୋଚନା କରନାହାଁନ୍ତି । ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଏପରି କୌଣସି ଯୋଜନାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନାହାଁନ୍ତି । ଯଦିଓ ଏକ ଯୋଜନା ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା, ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ଯେ ଏହାର ସୁବିଧା ଚାହୁଁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ଏହା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇଥିଲା । କିମ୍ବା ବାଦୀ ମଧ୍ୟ ଏପରି କୌଣସି ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରନାହାଁନ୍ତି ।

ଯୋଜନାର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆବେଦନ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ଅଯୌକ୍ତିକ ଯେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ଏକ ଅଜ୍ଞାତ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା କଥିତ ସେବା ରୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରି କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଭାବିବା ଉଚିତ୍ । କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗର ସ୍ଥିରୀକୃତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପରିପ୍ରେକ୍ଷିରେ, ଆଇନ ଅନୁମତି ଦିଏ ନାହିଁ, ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଦାନ ଆଇନ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ଏକ ବିଚାରାଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରକୃତିର ରୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବିଷୟରେ ବିଚାର କରେ ନାହିଁ । ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ ଆସେ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗର ତଥ୍ୟକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ, ଯଦି ସେ ପ୍ରମାଣ କରିବା ସ୍ଥିତିରେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ତାଙ୍କର ଏକ ରୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା କାରଣରୁ ତାଙ୍କର ମାନହାନି ହୋଇଛି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସହାୟତା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ହାଲିସବେରାଙ୍କ ଇଂଲଣ୍ଡର ନିୟମ, ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ, ଖଣ୍ଡ 44, ପୃଷ୍ଠା 407 ରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ:

"407. ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ରୁକ୍ତିନାମା-- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ଏକ ରୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ଏକ ରାୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଏ ନାହିଁ, ନିୟୁକ୍ତିଦାତା କିମ୍ବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାରେ ନୁହେଁ । ଅଦାଲତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିରନ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ଗୋପନୀୟ ସମ୍ପର୍କ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ । ତେବେ, ଏହି ନିୟମଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ବ୍ୟତିକ୍ରମବିହୀନ ନୁହେଁ । ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ *ଯଦି ନିୟୁକ୍ତିଦାତା ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର କୌଣସି କ୍ଷୟ ନ ହୁଏ* କିମ୍ବା ଯଦି (ଅତିକମରେ ଏକ ଲୋକ ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ନିୟୁକ୍ତିର ରୁକ୍ତିରେ) କର୍ମଚାରୀ ଏପରି ଭାବରେ ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯାହା *ବରଖାସ୍ତକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବୈଧାନିକ କିମ୍ବା ରୁକ୍ତିନାମା ନିୟମାବଳୀର ଅନୁପାଳନ କରେ ନାହିଁ*, ତେବେ ଜଣେ ନିୟୁକ୍ତିଦାତା ରୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ କରିଥିବା ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାରୁ ବାରଣ କରିପାରେ । କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ, କୌଣସି ନିୟୁକ୍ତି ରୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାର ନିଷେଧାଦେଶ କିମ୍ବା ଏପରି ରୁକ୍ତିର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନକୁ ରୋକିବା କିମ୍ବା ଭଙ୍ଗ କରିବାକୁ ବାରଣ କରୁଥିବା

ନିଷେଧାଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ, କୌଣସି କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କିମ୍ବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ନୀତି କେବଳ ନିଯୁକ୍ତି ରୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ସମସ୍ତ ରୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯାହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ ନିରନ୍ତର ସେବା ପ୍ରଦାନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଯେପରିକି ଏକ ରେଳ ଲାଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ରୁକ୍ତି....."

(ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ବୈଶ ଡିଗ୍ରୀ କଲେଜ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସମିତି, ଶାମଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1976] 2 ଏସସିଆର ଏଚ 1006 ର 1020 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହିପରି କହିଛନ୍ତି:

" ..... ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସେବାର ଏକ ରୁକ୍ତି ସାଧାରଣତଃ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାଧାରଣତଃ ଏକ ଘୋଷଣା କରିବେ ନାହିଁ ଯେ ରୁକ୍ତିଟି ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ଏବଂ କର୍ମଚାରୀ, ସେବାରୁ ଅପସାରିତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେବାରେ ଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ । ତେବେ ଏହି ନିୟମ *ଡିନୋଟି ସ୍ଵୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ* ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ; (i) ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ *ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁକ୍ଷେପ 311* ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ସେବାରୁ ହଟାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ; (ii) ଯେଉଁଠାରେ *ଶିଳ୍ପ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ବରଖାସ୍ତ ହେବା ପରେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ*; ଏବଂ (iii) ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ବିଧାନ ସଂସଦ ଆଇନର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଭଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।" (ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଏକ ନିଯୁକ୍ତି ରୁକ୍ତି ସାଧାରଣତଃ ଜଣେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କିମ୍ବା ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା କରିବା ହେଉଛି ଏହାର ପ୍ରତିକାର । (ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଦାନ ଆଇନର ଧାରା 41 ସହିତ ପାଠକରାଯାଉଥିବା ଧାରା 14 ଦେଖନ୍ତୁ; ପୋଲକ୍ ଏବଂ ମୁଲ୍ଲାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଚିତ *ଭାରତୀୟ ରୁକ୍ତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଦାନ ଆଇନ* ଦେଖନ୍ତୁ, ଦଶମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 983)। ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ଅନୁଦାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୃତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଆବଶ୍ୟକ ନ ହେଲେ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଭଳି ପ୍ରତିକାର କେବଳ ସୁଦୃଢ଼ ଆଇନଗତ ନୀତି ଆଧାରରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । କୌଣସି ବୈଧାନିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାଧାରଣତଃ ଜଣେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କୁ, ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିବା ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେବାରେ ରଖିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଆବଶ୍ୟକ, ଏହି ନିୟମର କେତେକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ରହିଛି, ଯେପରିକି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁକ୍ଷେପ 311ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ; ଶିଳ୍ପ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପୁନଃସ୍ଥାପନ; ବୈଧାନିକ ଦାୟିତ୍ଵର ଭଙ୍ଗ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଏକ ବୈଧାନିକ ସଂସଦ, ଏବଂ ଏହିପରି । (ବି. ଏନ୍. ଡିଖରୀ ବନାମ ଜିଲ୍ଲା ବୋର୍ଡ, ଆଗ୍ରା, ଏଆଇଆର 1964 ଏସସି 1680; ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ ବନାମ ସି. କେ. ତ୍ୟାଗୀ, [1970] 2 ଏସସିଆର 250; ବୈଶ ଡିଗ୍ରୀ କଲେଜର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସମିତି, ଶାମଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1976] 2 ଏସସିଆର 1006; ହଲ୍ଲୁବରୀଙ୍କ ଇଂଲଣ୍ଡର ନିୟମ, ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ, ଖଣ୍ଡ 44, ଅନୁକ୍ଷେପ 405 ରୁ 420 ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଦୀଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରି କରିବାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ଏପରି ଏକ ତ୍ରୁଟିନାମା ଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ବାଦୀ ପ୍ରତିକାର ମାଗିବା ପାଇଁ ହକଦାର ଥିଲେ, ଆଇନରେ ଉପଲକ୍ଷ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର କ୍ଷତି ପୂରଣ ଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନୁହେଁ । କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ଉଚ୍ଚ ହେଲେ ସାଧାରଣତଃ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଇଥାଏ, ବିଶେଷକରି ଯେଉଁ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସେବା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ । ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ବୋଧିତ ଚିଠିର ପରିଣାମ ସ୍ଵରୂପ ଏକ ତ୍ରୁଟିଭିତ୍ତିକ ସମ୍ପର୍କ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି, ବାଦୀ ଏପରି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ଥିଲେ, କାରଣ ଏହି ବିବାଦର ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ବାଦୀ ଏବଂ ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିଶ୍ଵାସଯୋଗ୍ୟ ଚରିତ୍ରର ସମ୍ପର୍କ ବିଦ୍ୟମାନ ନଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବାଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାନପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ଚିଠି କାରଣରୁ ନ୍ୟାୟର ନୀତି କିମ୍ବା ବିଧାନ କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଧାନ ଅଧୀନରେ ବାଦୀ ଏକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ଅଧିକାର ପାଇନଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କକୁ ନେଇ ବାଦୀଙ୍କ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଗୋପନୀୟତା ନଥିଲା । ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ବାଦୀଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ତ୍ରୁଟି ହୋଇନାହିଁ । କୌଣସି ସମୟରେ ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ, ବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି । କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିହିତ ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ଯାହା ବାଦୀ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇପାରିବ । (ହାଲସଦେରୀଙ୍କ ଇଂଲଣ୍ଡର ନିୟମ, ଚତୁର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ, ଖଣ୍ଡ 9, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 334 ରୁ 342 ଦେଖନ୍ତୁ)

ନିୟୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆଇନଗତ ଆଶା ଉପରେ ଆଧାର କରି ଏହି ଦାବି ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ବାଦୀଙ୍କ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି । ଏପରି କୌଣସି ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ତୃତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଚିଠିରୁ ଯାହା କିଛି ଆଶା ଉଠିଥାଇପାରେ, ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ କୌଣସି ଅଧିକାରକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ସମସ୍ତ କାରଣ ପାଇଁ ଆମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଉଛୁ ଯେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଭୁଲ ଭାବରେ ବିଚାରାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିଚାରାଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରୁଛୁ ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରୁଛୁ । ତଦନୁସାରେ ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରାଯିବ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ।

ଏନ୍. ପି. ଭି.
ଦିଆଗଲା ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଗାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।